

การอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยกระบวนการเรียนรู้
แบบมีส่วนร่วมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช*

SHORT - TERM CAREER BUILDING TRAINING BY A PARTICIPATORY
LEARNING PROCESS FOR SECONDARY SCHOOL STUDENT IN
THE PROVINCE OF NAKHON SI THAMMARAT

สมภารณ์ นวลสุทธิ

Samaporn Nualsut

จรู ถิ่นพระบาท

Jaru Thinphabat

วรารพร กาญจนคลอด

Waraporn Kanjanaklod

สุจินดา พรหมขำ

Sujinda Promkum

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: sujinda_oay@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการอบรมสร้างอาชีพการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อให้บริการวิชาการ การอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ร.ร.ช้างกลางประชานุกูล 2) ร.ร.ละอายพิทยานุสรณ์ 3) ร.ร.ฉวางรัชดาภิเษก จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรฝึกอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น แบบบันทึก แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมสร้างอาชีพ ระยะที่ 2 ประกอบด้วยกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น และระยะที่ 3 ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรและ

* Received 14 February 2021; Revised 22 February 2021; Accepted 12 March 2021

กิจกรรมเวทีคืนหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น และหลักสูตรมีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนมีคะแนนสอบหลังการอบรมผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 80 เมื่อเปรียบเทียบคะแนน พบว่า คะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ส่วนความพึงพอใจการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น พบว่า ผู้เข้าร่วมการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การอบรมสร้างอาชีพ, หลักสูตรระยะสั้น, การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research article were to 1) To study the needs of vocational training, career building training, short - term courses of secondary education students. In Nakhon Si Thammarat Province and 2) to provide academic services Short - term career building training It is a participatory learning process. The samples used in this research were 1) Chang Klang Prachanukul School 2) La - ai Pittayanusorn School 3) Chawang School, Ratchadapisek, 159 people. Research tools consisted of short - term vocational training courses, pre - and post - training test notes. And the satisfaction assessment form for short - term career building training The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. T - value test The research process is divided into 3 phases: Phase 1, to exchange and learn about career building training. Phase 2 consists of data analysis activities for preparing short - term career building training courses, and Phase 3 conducting trial courses and Stage night activities, short - term career building training courses The analysis results showed that Target group needs to develop professional skills, short - term career building training courses. And effective courses that can be used to develop professional skills, short - term career building training courses The results of the training were found that the students had passed the exam score of 80% after the training was passed. When comparing the score, the score after training was higher than the score before the training. Significantly, at .01, the satisfaction of the professional skills development short

- term career building training program was found that the participants of the short - term career building training program Are satisfied at the highest level.

Keywords: Career Building Training, Short Course, Participatory Learning

บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (สวนท.: 28) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีระบบเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างที่เข้มแข็งมีเสถียรภาพแข่งขันได้ยั่งยืน มีความมั่นคงทางพลังงาน มีการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลรักษาทุนธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลของระบบนิเวศสร้างความมั่นคงภายในประเทศ ป้องกันและลดผลกระทบจากภัยคุกคามข้ามชาติ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาท สำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาภายใต้กรอบข้อตกลงต่าง ๆ ในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วถึง ตรวจสอบได้ และปราศจากคอร์รัปชัน ซึ่งได้กำหนดให้การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ ทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการขับเคลื่อนแผนให้บรรลุเป้าหมาย

การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งบุคคลแห่งการเรียนรู้ในบริบทของคนไทยหมายถึง ผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต และพลเมืองไทยที่ดี เป็นผู้รู้เท่าทันกับสถานการณ์โลก สามารถปรับตัวเข้ากับโลกยุคเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) สามารถนำความรู้มาสร้างประโยชน์และทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีความสุข (ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์, 2554) และองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ (ไชยา ภาวะบุตร, 2548) จำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) บุคลิกภาพ ประกอบด้วย ด้านใฝ่เรียนรู้ได้แก่ กระตือรือร้น สนุกกับการเรียนรู้ อยากรู้ อยากเห็น และสนใจเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ และด้านรักการค้นคว้า ได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้ และรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล และ 2) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วย การมีวินัยในตนเองได้แก่ ความพยายามนำตนเองสู่การเรียนรู้ รวบรวม จัดเก็บสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบ (Gardner, H., 2006) นำความรู้ไปปรับปรุงและพัฒนางานในหน้าที่ทักษะการทำงาน ได้แก่ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยแบ่งปันความคิด ยอมรับความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและปรับใช้ในการทำงาน รวมทั้งการใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและทักษะการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ การรู้จักแยกแยะ และคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง

จะเห็นได้ว่าสถาบันระดับอุดมศึกษาได้สานต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง โดยการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียน

ต้นแบบเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเน้นการพัฒนาครูและนักเรียน โรงเรียนแกนนำเครือข่ายเข้มแข็ง สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลในปัจจุบัน ได้มุ่งทิศทางการพัฒนาประเทศชาติเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Brown, H., 2001) โดยเฉพาะนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ด้านอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาท้องถิ่น ฉะนั้น การจะขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวเพื่อผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมจากปัจจุบันสู่ออนาคต ทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันอย่างเป็นระบบและเดินหน้าการพัฒนาไปสู่เป้าหมายในการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศให้เกิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในส่วนของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น ยังขาดในส่วนของเนื้อหาวิชาด้านทักษะวิชาชีพในหลักสูตรการเรียนการสอน จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยนำเอาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการแสดงความสามารถ ความถนัดของผู้เรียน นอกจากนั้นยังเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ วิชาการ วิชาชีพ การอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับนักเรียนได้อีกด้วย กล่าวได้ว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม กล่าวคือ การศึกษาจะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ เพื่อให้คนเป็นปัจจัยในการพัฒนาสังคมต่อไป ดังนั้นการศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยรวม ปัจจุบันสังคมโลกและสังคมไทย กำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) อันเป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ราตรี พัฒนรังสรรค์, 2554) ทำให้การศึกษาของไทยถึงเวลาปรับเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งให้มีความสำคัญกับการจัดการการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการสร้างอาชีพในอนาคตได้ ทั้งนี้การออกแบบหลักสูตรระยะสั้นที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้จริง ทั้งนี้สามารถนำความรู้ไปต่อยอดการทำธุรกิจได้จริง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงและหลากหลายในปัจจุบัน วิชาชีพต่าง ๆ ถือเป็นจุดเริ่มต้นหนึ่งของการประกอบธุรกิจที่จะสร้างรายได้เพื่อการเลี้ยงดูตนเองได้อย่างดี แต่ทั้งนี้สิ่งหนึ่งที่จำเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพด้านวิชาชีพคือองค์ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจจึงเป็นความเร่งด่วนที่หลักสูตรฯ จะต้องเข้าไปเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ให้กับโรงเรียนแกนนำเข้มแข็ง โดยลักษณะ

การจัดกิจกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ และมุ่งหวังให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริง ในการสร้างวิชาชีพ และอาชีพ ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนสามารถที่จะสร้างความแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการอบรมสร้างอาชีพการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อให้บริการวิชาการ การอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาในโรงเรียน 1) โรงเรียนช้างกลางประชานุกูล 2) โรงเรียนละอวยพิทยานุสรณ์ 3) โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสิ้น 276 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คำนวณโดยใช้สูตร เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W., 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้คลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คน วิธีการสุ่มแบบสะดวก ซึ่งจำแนกตามความสนใจดังนี้

- 1.1 สลัดโรล - น้ำสลัด จำนวน 37 คน
- 1.2 แชนวิสโบราณ - น้ำสลัดโบราณ จำนวน 73 คน
- 1.3 เครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา จำนวน 49 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยหลักสูตรฝึกอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร สลัดโรล - น้ำสลัด หลักสูตรแชนวิสโบราณ - น้ำสลัดโบราณ และหลักสูตรเครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา การหาคุณภาพเครื่องมือ ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) (Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K., 1977) ของหลักสูตร อยู่ระหว่าง 0.66 - 0.86

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึก แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น การหาคุณภาพเครื่องมือทุกฉบับผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สำหรับแบบทดสอบจำนวน 3 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.78 - 0.86 ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.74 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35 - 0.88

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

4.2 ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีกระบวนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และสำรวจความต้องการออกแบบสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น พร้อมทั้งรับทราบปัญหาและศักยภาพด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 ประกอบด้วยกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำหลักสูตรออกแบบสร้างอาชีพระยะสั้น โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรและกิจกรรมเวทีคืนหลักสูตรออกแบบสร้างอาชีพระยะสั้นให้แก่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมาย มีความต้องการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรออกแบบสร้างอาชีพระยะสั้น ได้แก่ 1) สลัดโรล - น้ำสลัด 2) แชนวิสโบราณ - น้ำสลัดโบราณ 3) เครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา และหลักสูตรมีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะวิชาชีพหลักสูตรออกแบบสร้างอาชีพระยะสั้น

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การออกแบบสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ผลการศึกษาความต้องการของ นักเรียนมัธยมศึกษา	ร.ร.ช้างกลางประชานุกูล		ร.ร.ละอายพิทยานุสรณ์		ร.ร.ฉวางรัชดาภิเษก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
- หญิง	39	80.40	30	80.49	59	80.50
- ชาย	9	19.60	10	19.51	10	19.50
ความต้องการในการพัฒนาการออกแบบสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น						
- หลักสูตรสลัดโรล - น้ำสลัด	11	10.90	12	80.20	14	11.10
- หลักสูตรแชนวิสโบราณ - น้ำสลัดโบราณ	20	75.10	10	10.50	43	75.50
- หลักสูตรเครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา	17	14.00	8	9.30	16	13.40

ผลการวิเคราะห์การออกแบบสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า

1. จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษา

1) ร.ร.ช้างกลางประชานุกูล 2) ร.ร.ละอายพิทยานุสรณ์ 3) ร.ร.ฉวางรัชดาภิเษก รวมจำนวน

159 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 จากผลการสำรวจข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนาการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยแบ่งเป็นหลักสูตรสลัดโรล - น้ำสลัด จำนวน 37 คน หลักสูตรแซนวิชโบราณ - น้ำสลัดโบราณ จำนวน 73 คน หลักสูตรเครื่องดัดมุ้ง - อิตาเลียนโซดา จำนวน 49 คน โดยเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและเกิดการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และเป็นการเพิ่มทักษะให้แก่ก็นักเรียนนำไปใช้และสามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดได้จริงในอนาคต

ภาพที่ 1 กิจกรรมสร้างอาชีพระยะสั้น หลักสูตรสลัดโรล - น้ำสลัด

ภาพที่ 2 กิจกรรมสร้างอาชีพระยะสั้น หลักสูตรแซนวิชโบราณ - น้ำสลัดโบราณ

ภาพที่ 3 กิจกรรมสร้างอาชีพพระยะสัน หลักสูตรเครื่องต้มขง - อิตาลีโซดา

2. ความต้องการของนักเรียน มีความต้องการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสัน โดยในการออกแบบหลักสูตรนั้น พิจารณาจากบริบทความพร้อมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นยังมีการร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนการฝึกอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสัน ทั้งนี้ในส่วนของการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านต้นทุน บริบท ศักยภาพและความพร้อมด้านการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสัน ซึ่งจากการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกหลักสูตรและออกแบบหลักสูตร อบรมผ่านการสนทนากลุ่มย่อยนั้น พบว่า ต้นทุนด้านศักยภาพของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน มีดังนี้ 1) ต้นทุนด้านห้องฝึกปฏิบัติการด้านอาหาร 2) ต้นทุนด้านทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ซึ่งให้ความสำคัญของการพัฒนานักเรียน ตลอดจนการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี 3) ต้นทุนด้านองค์ความรู้และการให้ความสำคัญต่อการสร้างอาชีพ

3. ผลจากการสร้างหลักสูตรสร้างอาชีพระยะสันที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

กระบวนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินการกิจกรรมของโครงการวิจัย รวมทั้งเกิดความร่วมมือของสถานศึกษาในส่วนของการสนับสนุนให้ดำเนินการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสัน

กระบวนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การจัดทำหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสัน โดยได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในด้านอาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และบริบทของโรงเรียน และนักเรียนสามารถเข้าอบรมได้อย่าง

ต่อเนื่อง ทั้งนี้พบว่า ความต้องการของนักเรียนในการเข้าฝึกอบรม มีดังนี้ 1) สลัดโรล - น้ำสลัด 2) แชนวิสโบราณ - น้ำสลัดโบราณ 3) เครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา

กระบวนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 ดำเนินการนำหลักสูตรไปอบรมให้กับนักเรียน โดยผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ นักเรียน จึงแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของสถานศึกษาต่อการจัดกิจกรรม และการพัฒนานักเรียน และก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการถ่ายทอดองค์ความรู้กันระหว่างโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรสร้างอาชีพระยะสั้นที่เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ความพึงพอใจที่มีต่อ หลักสูตรอบรมสร้าง อาชีพระยะสั้น	ร.ร.ช้างกลางประชานุกูล		ร.ร.ละอายพิทยานุสรณ์		ร.ร.ฉวางรัชดาภิเษก	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความ พึงพอใจ
1) ด้านเนื้อหาการ อบรม	4.76	มากที่สุด	4.75	มากที่สุด	4.72	มากที่สุด
2) ด้านวิทยากรและ การบรรยาย	4.77	มากที่สุด	4.76	มากที่สุด	4.76	มากที่สุด
3) ด้านกระบวนการ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.65	มากที่สุด	4.63	มากที่สุด	4.61	มากที่สุด
4) ด้านการนำไปใช้ ประโยชน์	4.71	มากที่สุด	4.70	มากที่สุด	4.66	มากที่สุด
5) ด้านภาพรวมการจัดฝึกอบรมทุก หลักสูตร	4.55	มาก	4.61	มากที่สุด	4.50	มาก

4. จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรสร้างอาชีพระยะสั้นที่เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่า การพัฒนาอาชีพระยะสั้น แก่นักเรียน 3 โรงเรียนได้แก่ 1) โรงเรียนช้างกลางประชานุกูล 2) โรงเรียนละอายพิทยานุสรณ์ 3) โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก ปรากฏผลดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม พบว่านักเรียนมีคะแนนสอบหลังการอบรมผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 80 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนพบว่ามีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรอบรมสร้างอาชีพระยะสั้น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาการอบรม 2) ด้านวิทยากรและการบรรยาย 3) ด้านกระบวนการและสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และ 5) ด้านภาพรวมการจัดฝึกอบรมทุกหลักสูตร ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีรายละเอียด

ดังนี้ อันดับแรกด้านวิทยากรและการบรรยาย ($\bar{X} = 4.77$) ถัดมาด้านเนื้อหาการอบรม ($\bar{X} = 4.76$) ถัดมาด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ($X = 4.71$) ถัดมาเป็นด้านกระบวนการและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.65$) และด้านภาพรวมการจัดฝึกอบรมทุกหลักสูตร ($\bar{X} = 4.61$)

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานความต้องการการอบรมสร้างอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขต จังหวัดนครราชสีมา นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ ทั้งนี้ในส่วนของผู้สอนเองจะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับต้นทุน บริบท ศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรระยะสั้นที่จัดขึ้นจะเป็นลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ได้แก่ 1) สลัดโรล - น้ำสลัด 2) แชนวิส โบราณ - น้ำสลัดโบราณ 3) เครื่องดื่มชง - อิตาเลียนโซดา ทั้งนี้องค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับผ่านการอบรมนั้นสามารถนำไปต่อยอดในชีวิตประจำวัน หรือการต่อยอดในเชิงของการสร้างรายได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักการเรียนรู้จากสภาพจริงนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีบทบาทดังนี้ 1) ใช้ยุทธศาสตร์การสอนอย่างหลากหลาย 2) วางแผนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอน 3) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลสภาพที่ปฏิบัติจริง 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นสภาพปัญหา จะต้องมีความสอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูลในการสังเคราะห์ อธิบาย สรุป เพื่อแก้ไขปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง และ 5) ประเมินผลผู้เรียนที่การปฏิบัติเป็นสำคัญ เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็น คุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียน โดยภาพรวม เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบเน้นการปฏิบัติจริง (Authentic Test) การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Port Folio) จากประเด็นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนจะจัดการเรียน การสอนโดยให้ผู้เรียนจะตามการบรรยาย หนทอการให้ข้อมูลเฉพาะในตำราเรียนคงไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดในอนาคตได้ ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากนักบรรยาย มาเป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากความสนใจ และต้องการของผู้เรียน การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งนำมาสู่การออกแบบรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับ (ปาริชาติบัวเจริญและคณะ, 2559) จากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่า การพัฒนากระบวนการคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยน ประสพการณ์ร่วมกัน และส่งผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ในการอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นเกิดจากกระบวนการคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายพร้อมตลอดจนความเข้าใจในวิธีดำเนินกิจกรรมของโครงการวิจัย ซึ่งส่งผลดังนี้ 1) ผู้วิจัยและคณะผู้ร่วมวิจัยเกิดกระบวนการพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการคิดและกระบวนการทำงาน ซึ่งเกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกัน ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ ความคิด ตลอดจนการอภิปรายเพื่อการขยายผลต่อไป 2) ด้านครูผู้สอน เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาแนวทางการกำหนดหลักสูตรอาชีพระยะสั้นที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้วิทยากรบรรยายเกิดการเชื่อมโยงของกิจกรรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง 3) กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้อาชีพที่เกิดจากความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างแรงบันดาลใจต่อการต่อยอดในการสร้างอาชีพในอนาคตได้ ในการวิจัยครั้งนี้มีกิจกรรมการอบรมสร้างอาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นเป็นลักษณะของการอบรมเชิงปฏิบัติการ (ทฤษฎีและปฏิบัติ) จึงสามารถนำผลการวิจัยไปวางในการวิจัยเชิงบริการวิชาการไปต่อยอด กล่าวคือ 1.1) จากผลการวิจัยพบว่าในส่วนของระยะเวลาในการจัดฝึกอบรม ควรมีการจัดเวลาเพิ่มขึ้นและขยายผลไปสู่การทดลองจัดจำหน่ายยังสถานที่จริง 1.2) จากผลการวิจัย พบว่า หากกลุ่มเป้าหมายเกิดการขยายผลไปสู่การทดลองจัดจำหน่ายยังสถานที่จริงนั้นยังขาดในส่วนของเนื้อหาในการฝึกอบรมยังขาดเนื้อหาในส่วนของ การตลาด การวิเคราะห์ ต้นทุน กำไร ขาดทุน ซึ่งเป็นลักษณะของการเรียนรู้พื้นฐานด้านการตลาดก่อนการอบรมความรู้การสร้างอาชีพ และการปฏิบัติจริง จะทำให้กลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้ที่ครอบคลุมต่อการขยายผลมากขึ้น 1.3) จากผลการวิจัย พบว่าการขยายผลไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ หรือการขยายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชน เช่น กลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มที่ประสบปัญหาการว่างงาน หรือกลุ่มอื่นที่มีความต้องการอบรมสร้างอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- ไชยา ภาวะบุตร. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะ
การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่
การศึกษาสกลนคร. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 3(9), 69-78.
- ธีระ รุญเจริญ และวาสนา ศรีไพโรจน์. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการ
เรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ปาริชาติบัวเจริญและคณะ. (2559). การศึกษาปัจจัยที่มีส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนาเชียงใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร, 7(1), 241-254.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2554). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). ศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 8 มกราคม 2564 จาก
<https://sites.google.com/site/ppvilawan21/thaksa-haeng-stwrrs-thi-21>
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท อาร์ แอนด์ พรินท์ จำกัด.
- Brown, H. (2001). Teaching by principles. (2nd ed.). Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Gardner, H. (2006). Five Minds for the Future. Boston: Harvard Business School Press.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion - referenced test item validity. Dutch Journal of Educational Research, 1977(2), 49-60.